

PRENUMERATA miesięczna z bezpłatnym niedzielnym „Dodatkiem Ilustrowanym” wynosi 3 zł. 50 gr. groszy...

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 30 gr., za tekstem 10 groszy...

SŁOWO

Wilno, Sobota 5-go września 1925 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3:—Tel. drukarni 262.

DZIŚ W NUMERZE:

Dalszy ciąg rokowań polsko-litewskich w Kopenhadze. Z zagadnień górno-śląskich. List otwarty p. A. Pawlukiewicza do społeczeństwa polskiego...

Z problemów śląskich.

Warszawa, 4 września.

Posel Witos nazwał „niemądrem” żądanie Wyzwolenia aby marsz. Rataj zwołał Sejm. Pan Witos, jak sam powiada myśli o rzeczach mądrzejszych...

Pisma warszawskie są niestrudzone w notowaniu plotek, pogłosek, niesprawdzonych wiadomości. Można dziesiątkami wyliczać te: podobno więc... A więc podobno marsz. Rataj wyjechał do Zakopanego...

Któż nie ma tych kłopotów bankowych! W danej chwili najwięcej ich ma poseł Korfanty nad którego bankiem (Bank dla Handlu i Przemysłu) jest to nazwa że po polsku zredagowana) roztoczono kuratele...

Te ostatnie dwie wiadomości są nieprawdopodobne. Nie tyle dlatego, że im zaprzeczono, ile z powodu że gazeta Polonia, której właścicielem jest p. Korfanty, jest doskonale rentującym się przedsiębiorstwem...

Groźba powodzi szybko odeszła nie czyniąc na szczęście żadnych prawie strat zarówno w stolicy jak i okolicach. Obecnie prąd na rzecz znacznie osłabł a poziom wody powoli powraca do normalnego...

Od czasu tych dyskusji, tych horoskopów, jakie stawiane były dla Górnego Śląska przeszło lat 5, od przyłączenia Śląska trzy lata. Nie jest to okres czasu, który może już rozstrzygnąć konsekwencjach dla Śląska i dla Polski...

Przed kilkoma laty, gdy odbywała się walka plebiscytowa o Śląsk, Niemcy dowodzili, że Śląsk jest im niezbędny dla utrzymania ich możliwości płatniczej i dla dalszego gospodarczego rozwoju...

Obecnie Niemcy twierdzą, że nie potrzebują ani węgla Śląska polskiego, ani jego produktów hutniczych. Polska zaś uważa że nie może pochłoniąć węgla z przyznanej jej części Śląska...

W okresie sporu polsko-niemieckiego o Śląsk, Niemcy mówili: „Górnictwo i przemysł Śląska jest naszym dziełem! Jakkolwiek braliśmy udział w górnictwie i przemyśle okręgu Sosnowiec-Dąbrowa, ale tam poza granicami państwowymi Niemiec nie mogliśmy w tym stopniu podnieść kultury gospodarczej...

Na ostatnim posiedzeniu rada ministrów przyjęła projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o sposobie odbywania służby wojskowej przez studentów (słuchaczy) medycyny, weterynarii, farmacji i państwowych szkół dentystrycznych...

Projekt ten przewiduje zarządzenie na mocy, art. 49 ustawy z dnia 2 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej co następuje: Rzeczywisci studenci (słuchacze) medycyny, weterynarii, farmacji i państwowych szkół dentystrycznych, którzy jako poborowi uznani zostali za zdolnych do służby w wojsku stałem przed rozpoczęciem odpowiednich studiów lub w czasie ich trwania, mają odbywać omawianą służbę zasadniczo w dwóch okresach...

W tym okresie przechodzą: 1) studenci medycyny, farmacji i państwowych szkół dentystrycznych: 6-miesięczny kurs szkoły podchorążych sanitarnych rezerwy i 9-miesięczną praktykę fachową, mianowicie dyplomowani lekarze w szpitalach wojskowych, magistrów farmacji—w aptekach wojskowych, lekarze dentyści—w wojskowych przychodniach dentystrycznych, 2) studenci weterynarii: 6-miesięczny kurs szkoły rezerwowych podchorążych kawalerji i 9-miesięczną praktykę fachową w wojskowych szpitalach koni i ambulansach weterynaryjnych...

Omawiani studenci, którzy bądź przerwali swe studia, bądź nieuzyskali dyplomu przed 1 października tego roku, w którym kończą 26 lat życia, odbywają obowiązkową służbę w wojsku stałym według ustawowych zasad odbywania tej służby przez poborowych, uprawnionych do półrocznej służby z zachowaniem następujących przepisów: 1) studenci, którzy już przeszli pierwszy (3-miesięczny) okres służby: a) medycyny, farmacji i państwowych szkół dentystrycznych przechodzą mają kolejno 6-miesięczny kurs szkoły podchorążych sanitarnych rezerwy i 9-miesięczną służbę w baonach sanitarnych, b) weterynarii—odbywać mają pozostały czas służby (15-miesięczny) w formacjach kawalerji. 2) studenci, którzy nie przeszli pierwszego (3-miesięcznego) okresu służby: a) medycyny, farmacji i państwowych szkół dentystrycznych od-

DALSZY CIĄG ROKOWAŃ W KOPENHADZE

Niema stanu wojennego pomiędzy Polską i Litwą.

Z Rygi donoszą: Przewodniczący delegacji litewskiej na konf. w Kopenhadze pos. Sidzikauskas udzielił wywiadu współpracownikom prasy.

Między innymi oświadczył poseł: Konferencja zakończy swe prace prawdopodobnie już w najbliższą niedzielę.

Zagadnienia poruszone na konferencji są zawikłane, mimo to mam nadzieję, że rokowania zakończą się pomyślnie dla stron obu.

Na zapytanie czy pomiędzy Polską a Litwą trwa stan wojenny,—odrzekł Sidzikauskas, że obecnych stosunków panujących pomiędzy Polską a Litwą, niemożna nazwać stanem wojennym, jest to raczej zawieszenie broni.

„Wpływy Anglii”.

Z Kowna donoszą: Organ Chrześc.-Demokracji „Rytas” zamieścił artykuł p. dr. Karwelisa, wybitnego członka partji, w którym dowodzi, że rokowania polsko-litewskie w Kopenhadze doszły do skutku pod presją Anglii, która zainteresowana jest w sprawie zakupu drzewa w Polsce, do Kłajpedy.

„Informacje” sowieckie.

Z Kowna donoszą nam: Urzędowa agencja litewska zamieściła następującą wiadomość:

Urzędowa agencja telegraficzna ZSSR „Tas” w ostatnich czasach zaczęła gorliwie szerzyć w prasie sowieckiej pogłoski o rzekomych tajnych układach między Polską i Litwą. „Izwiestja”, które niedawno zamieściły wyssaną z palca wiadomość „Tas’a” o odbywających się w Połdnie naradach z generałem polskim Babiańskim, w Nr. 194 znów udzieliły miejsca komunikatowi wspomnianej agencji sowieckiej, że „Nowoczyński przebywał w Kownie w ciągu trzech dni, przywiozł litewskiemu prezesowi ministrów pakiet od polskiego ministra spraw zagranicznych i na posiedzeniu Gabinetu Ministrów, które zostało popóźnieniu zwolnione po otrzymaniu tego listu przebył kilka godzin w pokoju obok sali posiedzeń”.

Sprawa mniejszości polskiej na Litwie przed forum Ligi Narodów.

Kowińskie „Idische Stimme” dowiaduje się ze źródeł dobrze poinformowanych, że sprawa zażalenia mniejszości narodowych w Litwie, znajdująca się na porządku dziennym obecnej sesji Rady Ligi Narodów, obudziła u wielu członków Ligi niezadowolenie przeciwko Litwie.

Pozatem tenże dziennik ze źródeł również kompetentnych podaje, że interpelacja mniejszości w Sejmie w sprawie odpowiedzi, udzielonej przez p. Zauniusa na poprzednim posiedzeniu L. N., wywołała wielkie zainteresowanie w kołach miarodajnych Ligi.

35 Sesja Rady Ligi Narodów.

Anglo-tureckie debaty.

GENEWA 4. 9. PAT. Na dzisiejszym przedpołudniowym posiedzeniu Rady Ligi Narodów pod przewodnictwem Brianda kontynuowano obrady nad sprawą Mossulu.

Turecki minister Teflik-Bey odpowiadając na wczorajsze wywody angielskiego ministra kolonii Amerygo oświadczył, że nie może dopuścić do tego, aby poruszano w jakikolwiek sposób zagadnienie mniejszości narodowych Turcji. Byłoby to wielce niebezpieczne, gdyby Rada Ligi zajęła się rozpatrzeniem spraw, które nie należą do tematu obrad.

Minister Amery zabrawszy głos oświadczył, że z sprawozdania komisji wyłania się konieczność przyłączenia Mossulu do Iraku. Od stuleci Mossul rządzony jest z Bagdadu i tam też znajduje się administracja kraju. Kurdowie nie są Turkami, a stosunki handlowe Mossulu z Turcją są nieznaczne, gdyż drogi handlowe idą do Bagdadu i Syrii. Względnie strategiczne przemawiają także za stanowiskiem Wielkiej Brytanji. Kurdowie i Arabowie stanowią główny procent ludności, natomiast Turków nie ma tam więcej niż 3 proc. Komisja Ligi Narodów stwierdziła, że większość ludności usposobiona jest przychylnie do myśli przyłączenia Mossulu do Iraku. Mossul jest miastem nawskroś arabskim a nie tureckim. Nie chodzi zresztą o stworzenie nowego państwa, lecz o kontynuowanie administracji stojącej pod kontrolą Ligi Narodów, która leży w interesie kraju. System mandatowy, który przedstawiciel Turcji wytknął uważać należy jako wyborną postępową organizację. Zgromadzenie narodowe Iraku wyraziło życzenie, aby sankcjonowany układ przyjął między Irakiem a Wielką Brytanią został po jego wygaśnięciu w roku 1923 w interesie kraju odnowiony. Irak pod zarządem angielskim doszedł do nowego rozkwitu. Rada Ligi żechce więc w uwzględnieniu bezpieczeństwa i pokoju na wschodzie rozstrzygnąć sprawę w myśl zyczeń ludności Iraku.

Turecki min. Teflik-Bey oświadczył, że obszar Mossulu nie jest Wielkiej Brytanji potrzebny do jej rozwoju i bezpieczeństwa, natomiast przynależność tego obszaru do Turcji ma doniosłe znaczenie, Rząd turecki nie myśli zrzec się obszaru, który mu prawnie się przynależy. Mieszkańcy tego obszaru mogą posiadać te same prawa co obywatele turecy, niema więc potrzeby oddawania ich pod administrację angielską, by nabyli pełnię praw.

Na tem obrady zamknięto.

Republika austrijska przed Ligą Narodów.

GENEWA 4.IX. PAT. Komitet Ligi Narodów dla spraw republiki austrijskiej odbył dziś posiedzenie pod przewodnictwem angielskiego ministra spraw zagranicznych Chamberlaina.

Komitet jednomyślnie wyraził zapatowanie, że kontrola finansowa nad Austrią powinna być stopniowo zniesiona, i że powinny być wprowadzone cła uprzewilejowane. Czechosłowacja i Włochy zgodziły się na te wnioski.

Zimmerman nie będzie odwołany.

WIEDEŃ 4.IX. PAT. „Wiener Tageblatt” donosi z Genewy, że w kołach Ligi Narodów słychać, iż nie należy oczekiwać odwołania generalnego komisarza ligi Narodów dr. Zimmermana w Wiedniu jeszcze w ciągu obecnej sesji. Sprawozdanie o sytuacji finansowej Austrii nie podkreśla bowiem żadnych zmian.

Nafta rosyjska dla Włoch.

MOSKWA. 4 IX. (Pat.) „Radio-wiestnik” donosi, że sowiecki syndykat naftowy zawarł z włoskim ministerstwem marynarki umowę co do dostawy 50 tysięcy ton ropy.

bywać mają całą 18-miesięczną służbę w wojsku stałym w jednym nieprzerwanym okresie czasu, w którym przechodzą kolejno miesięczną szkołę pojedynczego żołnierza i drużyny, 6-miesięczny kurs sanitarnych podchorążych rezerwy i 9-miesięczną służbę w baonach sanitarnych, b) weterynarii—odbywają całą 18-miesięczną służbę w wojsku stałym nieprzerwanie w formacjach.

CYRK Ludwisarska 4. Dziś w sobotę 5-go i w niedzielę 6 września r. b. o godz. 9 wiecz. wystąpi ukoronowania piękność p. MARTA FARRA jedyna rywalka znanego śiacza Z. BREITBARTA. Widzieć p. FARRA — znaczy zobaczyć największą atrakcję świata. Bilety w cenie od 1 zł. do 3 zł. już do nabycia w księg. „Lektor” Mickiewicza 4 i przy wejściu od godz. 6-jej.

SZKOŁA PRACY SPOŁECZNEJ im. A. BARANIECKIEGO w KRAKOWIE, Karmelicka 32 II p. Otwierając kobietom nowe placówki pracy — rozpoczyna wykłady 1-go października. Wpisy przez wczesień. Prospekty i warunki listownie. Dyrekcja.

Sejm i Rząd.

Posiedzenie Komitetu Politycznego.

WARSZAWA 4.IX. (tel. wł. Słowa) Przed południem rozpoczęły się w Ministerstwie Skarbu obrady Komitetu politycznego Ministrów pod przewodnictwem premiera Grabskiego. Obrady były poświęcone całkowicie planom eksportowym. Równocześnie rozpatrzone zostały index towarów, których przywóz będzie zakazany.

Generalna Dyrekcja Ubezpieczeń Społecznych.

WARSZAWA 4.IX. (tel. wł. Słowa) W najbliższym czasie utworzona zostanie Generalna Dyrekcja Ubezpieczeń Społecznych dla czuwania nad działalnością instytucji ubezpieczeniowych. Departament ubezpieczeń będzie odegrał taką rolę w stosunku do Generalnej Dyrekcji jak Departament Bezpieczeństwa Publicznego w stosunku do Komendy Głównej Policji. Dyrektorem Generalnej Dyrekcji ma być mianowany p. Janusz Pierzchalski.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych.

WARSZAWA 4.IX. (tel. wł. Słowa) Dziś o godzinie 5-tej popołudniu w Prezydium Rady Ministrów dokonana została wymiana dokumentów ratyfikacyjnych traktatu handlowego polsko-węgierskiego. Z ramienia rządu w zastępstwie min. Skrzyńskiego wziął w niej udział premier Grabski, ze strony Węgier poseł węgierski w Warszawie p. Belitska.

Pierwsze jaskółki.

WARSZAWA 4.IX. (tel. wł. Słowa) W dniach ostatnich Związek Ludowo-Narodowy otrzymał od Związku Ziemiarn w Wieluniu list treści następującej:

„Solidaryzując się z innymi Związkami Ziemiarn Oddział Wieluński potępia stanowczo zajęte przez znaczną część posłów stanowisko Związku Ludowo-Narodowego w sprawie reformy rolnej i odmawia nadal mu swego zaufania z czego wyciągnie konsekwencje”.

Komunikacja lotnicza Polski z zagranicą.

WARSZAWA 4.IX (tel. wł. Słowa) Dziś w ministerstwie kolei rozpoczęły się wstępne narady do międzynarodowej konferencji lotniczej w Sztokholmie. Dzisiejsze obrady miały na celu uzgodnienie stanowiska delegacji polskiej i opracowanie wskazówek w kwestjach komunikacji lotniczej Polski z zagranicą.

Restauracja Wawelu przerwana.

WARSZAWA, 4.IX (tel. wł. Słowa) Z Krakowa donoszą, że z powodu wstrzymania kredytów na restaurację Wawelu zostały przerwane roboty. 150 robotników zwolniono. Z przyznanych przez Sejm sum w wysokości 1 1/2 miliona złotych wypłacono dotychczas tylko 235 tysięcy złotych.

P. de Panafieu w M.Z.S.

WARSZAWA. 4 IX (tel. wł. Słowa) Dyrektor Departamentu Politycznego M.Z.S. Bader odbył dłuższą konferencję z ambasadorem Francji p. de Panafieu. Przedmiotem wymiany zdań były instrukcje jakie ambasador otrzymał od swego rządu w sprawie paktu gwarancyjnego.

CZAPKI UCZNIOWSKIE

KAPELUSZE jesien. nadchodzą E. MIESZKOWSKI Ul. MICKIEWICZA 22.

Dr medycyny L. Łukowski powrócił Choroby dzieci Jagiellońska 1. Telef. 592.

List otwarty do społeczeństwa polskiego.

II.

Wczoraj zamieściłmy pierwszą część listu otwartego do społeczeństwa polskiego p. A. Pawlukiewicza...

Dalej autor (art. „Kurjera Wil.” Nr. 195) przypomina powstanie słuckie...

Komitet nasz stworzył pierwszą w historii białoruską narodową milicję i wyznaczył pierwszych białoruskich rejonowych naczelników...

Przez cały czas powstania po wyjściu z Rady pracowałem jako główny lekarz „Słuckiej Brygady”...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Dlatego autor nie wspomina iż podczas wyborów do Sejmu w r. 1922 występowałem w Nowogródzkiem na czele oddzielnej grupy „Białoruski bezpartijny włościański związek”...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

ustawicznie — niezrozumienie ze strony społeczeństwa polskiego. Zwracając się do zasadniczego sensu artykułu należy skonstatować...

Odpowiemy na to: Co uczyniła polska demokracja od 1918 r. do 1925 r. aby szereg „sympatyków polskich” nie zrzędy...

Ostatnie dane statystyczne międzynarodowego biura pracy, przy Lidze Narodów, wykazały wielką ilość Rosjan emigrantów rozrzuconych po całej Europie i świecie...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

pod presją moralną fatalnego stanu rzeczy — doszedł do tego, iż stanął na czele „Włościańsko-robotniczej Hromady”...

Tu można powiedzieć, że już dach nad nami płonie! Trzeba nareszcie się zastanowić, namyślić i przeciwstawić czynom — czynny opór...

W imieniu swoim i Tymczasowej Rady Białoruskiej A. Pawlukiewicz.

Swoje poglądy na sprawę białoruską Ślano przedstawił najwyraźniej w artykule „Z tamtej strony”...

Dlaczego panują bolszewicy? Ostatnie dane statystyczne międzynarodowego biura pracy...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Dnia 5-go września r. b. W SALI DOMU OFICERA POLSKIEGO (Mickiewicza 13) odbędzie się PIERWSZY JESIENNY WIECZÓR TANECZNY...

Zamach na Bank Łotwy. Dokonali go.. wartownicy.

Z Rygi donoszą: Wojskowe posterunki, ochraniające Bank Łotwy, uściławał nocy wczarajszą złamać zamki i drzwi prowadzących do kas i dokonać rabunku...

Delegacja łotewska do Rosji.

RYGA 4 IX. Pat. Rząd łotewski ustalił termin wyjazdu do Rosji delegacji ekonomicznej na początek października...

Łódź podwodna w nurkach morza.

RZYM. 4 IX. (Pat.) Według „Popolo” łódź podwodna „Vanderlo” leży na dnie morza na głębokości 60 metrów...

Tragiczne wyciągi samochodowe zorganizowane przez rząd sowiecki

Odbywający się międzynarodowy wyciąg samochodów z Leningradu do Tyflisu na przestrzeni 5.000 km. obfituje w cały szereg wypadków...

W pewnej chwili, wśród krótkich męczarni, zmarł na nieznaną pierwotnie chorobę prowadzący samochód niemieckiej firmy „Benz”...

Smierć Werlega nastąpiła w 16 godzin po zachorowaniu. Bakteryjologiczne badanie i sekcja ustaliły, że Werle zmarł na chorobę...

Po 24 godzinach wyciąg został podjęty. Komendant wyciągu wystąpił depeszę kondolencyjną do niemieckiego konsula w Charkowie...

Warszawa. 4 IX. (Pat.) Pomiedzy generalem Irondisem przedstawicielem armii angielskiej i ostatnich manewrach w Polsce...

Anglicy o armii polskiej.

Warszawa. 4 IX. (Pat.) Pomiedzy generalem Irondisem przedstawicielem armii angielskiej i ostatnich manewrach w Polsce...

Dużo się o tem mówi i pisze w prasie rosyjskiej emigracyjnej. I prawdopodobnie nie jedna przyczyna tamuje wyzwolenia akcję monarchistów rosyjskich...

Do tego należy dodać, że stosunki pomiedzy Sowietami, a mocarstwami zachodniej Europy są bardzo naprężone, że wspomniemy tylko Anglie...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Wobec całej Europy, w wyrażeniu antypolskim środowisku broniliśmy swej ideologii i zgłosiliśmy protest przeciwko awanturze Łastowskiego...

Cesarz Wilhelm czeka.

Jedną z gazet węgierskich, wychodzącą w Budapeszcie, zamieściła ciekawy wywiad z cesarzem Wilhelmem niemieckim. Komentując ten wywiad gazeta pisze, że cesarz, bynajmniej nie wyrzekł się myśli powrotu na tron Hohenzollernów...

Manewry na Białorusi Sowieckiej.

Na Białorusi Sowieckiej odbywają się obecnie wielkie manewry sowieckiej armii. Dnia 29 b. m. przyjechał do Mińska — generalissimus armii sowieckiej i komisarz do spraw wojskowych i morskich — Michał Wasiljewicz Frunze...

Tego samego dnia o godzinie 22 odbył się w pałacu reprezentacyjnym B.S.S.R. bankiet na cześć generalissimusa, na którym przemawiali Prezes Rady Komisarzy Ludowych Białorusi Sowieckiej — Adamowicz...

„Dziennik Wileński” we wczorajszym numerze podał, że manewry sowieckie skończyły się dnia 1 b. m. Tymczasem w „Wziewdzie” z dnia 2 b. m. w numerze 200 na 3-ciej kolumnie jest zupełnie wyraźnie zaznaczone, że manewry ukończą się dnia 3 b. m. przyczem, punktem kulminacyjnym, ma być obalenie Mińska...

PENANG. Niespodzianka.

O trzeciej rano ostrośnie ślizgająca się sylwea zbliża się do latarni Puchat-Muka. Obserwatorzy ją widzą i sygnalizują do Georgetown: „Okręt o 4-ech kominach na widoku”...

rumor poranny, ludzie wstają, lub przelęgają się po bezsennej spędzonej nocy. Słychać uderzenia siekiery o drzewo i dźwięk naczynia w którym gotować się będzie śniadanie...

wyjścia do portu. Ostatnie nuty marsza porannego dźwięczą jeszcze na Iberville. Przecięcie się raptiem hukiem kanonady, wybuchem ognia artylerji, której echo odbite od gór wyspy powraca do zatoki...

A tamten? Spokojnie oddala się od Żemczuga i robi drogę zwykłą do postoju okrętów wojennych. Nie strzelajcie bez mego rozkazu...

nie ma 600 metrów. Niema nic do roboty. Spokój powraca. Coraz więcej utrwała się przekonanie, że był to tylko skutek paniki rosyjskiej...

mając się na odległości zabezpieczającej od obrony, — może masakrować dowóli, zależnie od chęci, bez ryzyka. Iberville uwieczony na swej kotwicy, bez pary, schowany w głębi portu skutkiem czego jedynie jego uziato 100 mm. jest unieruchomione...

*) W tem miejscu Kludjusz Farrere opisuje następujące zdarzenie, które przeżył osobiście na pokładzie „Entrecasteaux” w dniu 10 sierpnia 1914. Cała zatoka łącząc się z oceanem widać pancernik awstrjacki z kominami, z wieżami, z masztami jadący z szybkością 20 węzłów na godzinę...

Według Kludjusza Farrere.

AGENCJA Wschodnia

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE

przeniosło swe biuro do nowego lokalu przy ul. Mickiewicza 4.

TEATR LETNI

w sobotę 5-go września

OSTATNI KONCERT Orkiestry Symfonicznej

pod dyrekcją K. GAŁKOWSKIEGO

Początek o godz. 8 wiecz.

KURJER GOSPODARCZY ZIEM Wschodnich

Blżej życia,

wego przemysłu, handlu i rolnictwa przez czynniki rządowe, co uwiacznia się z całą poglądownością w polityce rządowej względem województw wschodnich.

Przedstawiciele miejscowego przemysłu, handlu i rolnictwa winni uświadomić sobie, że bez prasy nie potrafią zdobyć posłuchu dla najbardziej żywoitych i aktualnych swych żądań, że nie można odseparować się od społeczeństwa, a jednocześnie żądać od społeczeństwa pomocy.

Tu niema mowy o tem, czy góra ma przyjsc do Mahometa, czy Mahomet do góry. Tu wogóle niema ani góry ani Mahometa — tylko dwie strony, dla których zbliżenie się wzajemne podyktowane jest wymogami życia i dobrem społeczeństwa.

Powstaje więc pytanie, w jaki sposób, że tak powiem, uszczelnic ten niezbędny kontakt między prasą a przemysłem, handlem i rolnictwem w kierunku należytego informowania prasy w sprawach dotyczących życia gospodarczego i właściwego traktowania tych spraw przez prasę.

Wszelkie posunięcia w powołanym przedmiocie zawsze rozmiąca się będą z celem dopóki nie nastąpi zorganizowanie prasy gospodarczej, względnie działów gospodarczych naszego piśmiennictwa, dopóki każdy z dziennikarzy i ekonomistów będzie działał na własną rękę. Prawda, można użyć innych środków ku temu zmierzających, można naprzykład zwoływać konferencje przy udziale przemysłu, handlu i rolnictwa. Czy jednak takie ad hoc konferencje prowadzić będą do celu, skoro brak będzie zasady skoordynowania, która jedynie może nadać tego rodzaju obradom właściwe piętno i na właściwe łożysko skierować wspólne dążenia. Zresztą, czy nie spowoduje to następstwa wręcz odmiennego znaczenia, już z tego tylko względu, że przybycie na konferencję przy naradzie zależnym będzie od... politycznego kierunku pisma.

Ślad łatwy wniosek: należy zorganizować prasę lub działy jej poświęcone sprawom gospodarczym. Innymi słowy należy i na naszym gruncie i tem bardziej na naszym gruncie stworzyć związek publicystów i dziennikarzy ekonomistów, np. jako filię takiegoż związku warszawskiego.

Rzucam tę myśl, mając nieplonną nadzieję, iż znajdzie ona należyte zrozumienie wśród kolegów dziennikarzy ekonomistów i wcieli się w życie.

Informacje.

Sytuacja walutowa
Onegdaj na rynku pieniężnym ujawnia się w dalszym ciągu tendencja

Z Sądów.

Nie było zabójstwa. Uniewinnienie Stanisława Trębowicza. Głośna afera polityczna w drugiej instancji.

Kazimierz Gasulewicz, mieszkaniec wsi Zagocie gm. Worniański, pow. Wileński, zgłosił się do dzweczynicy z tegoż wsi niejaki Teofil Trębowicz. Konkretem tym przedwój był brat Teofila, Stanisław Trębowicz.

Dnia 29 października 1924 r. Kazimierz Gasulewicz odwiedził o godz. 9 wieczór swą narzeczoną — poczem na kilka dni wszelki ślad po nim zaginął.

Dnia 3 listopada tegoż roku o godz. 7 rano ojciec Kazimierza, Antoni Gasulewicz odkrył przypadkowo zwłoki syna, w starej zasypanej piaskiem i kamieniami studni za wsią.

Po wsi zaczęła uporyczywie kursować plotka, że Kazimierza Gasulewicza, zamordował brat jego narzeczonej Stanisław Trębowicz, którego powszechnie uważano za jednego wroga zmarłego. Posądzenie to o tyle nosiło ceony — zbliżone do prawdy, że w nocy krytycznej Stanisław Trębowicz pełnił we wsi warię i w międzyczasie, gdy zaszedł do swego domu — okazywał silne zdenerowanie mówiąc o Kazimierzu Gasulewiczu, który jak mu doniesiono odwiedził wczorazem siostrę Teofilę.

Na skutek tych podejrzeń Stanisława Trębowicza aresztowano i osadzono w więzieniu „na Łukiszczach” w Wilnie.

Z państwa czerwonej gwiazdy

Ile jest komsomolców? — Brak mieszkań.

Gazeta „Zwiedza” — z dnia 1 b. m. która tak samo jak „Młot” antydatuje ze względu na to, że wychodzi w Mińsku o godzinie 3-ej popołudniu w jednym z ostatnich numerów — w notatce na 3-ej kolumnie w rubryce „Ot partii” w notatce „W komsomole” donosi: „Dnia 1 września r. b. w komunistycznej partii — w Oddziale komunistycznej młodzieży białoruskiej znajdowało się 1426 jacezek komsomolskich — 30,905 członków — 1940 kandydatów. Z tego chłopców 83,1 procent — dziewcząt 16,9 procent. Z tego Białorusinów 70 procent, żydów 24, polaków 2, innych narodowości 2 procent. — Procent robotniczych członków komsomolu wynosi 62. (i).

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— Nieostrożna jazda. Dn. 3 b. m. szofer Jan Ruczyński (Szyszkińska 47), prowadzący taksometr № 14145 wskutek nieostrożnej jazdy najechał na tramwaj przy ul. Antokolskiej.

— Przytrzymanie pasera. Dn. 3 b. m. dokonano w mieszkaniu Bejli Szyrwaj przy ul. Sadowej 17, jako podejrzanego o przechowywanie kradzionych rzeczy, rewizji i znaleziono następujące rzeczy: 2 zegarki złote damskie, 1 zegarek złoty męski z diamentami, 3 obrączki srebrne męskie, 1 bransoleta złota, 4 obrączki złote, 6 pierścionków złotych, 1 broszka złota, 3 papierosnice srebrne, 9 włosek i 3 tytki, ubranie męskie i damskie i 1 para kołczyków złotych.

— Ołbrzymia kradzież. Dn. 3 b. m. o godz. 22 z mieszkania Stefana Skrobekiego (Głaska 6 m. 1) skradziono 1 zegarek złoty, 4 pierścionki złote z brylantami, szpile złote z 3 brylantami, kilka garniturów męskich i damskich, 6500 zł. gotówką, 437 dol. i 270 rb. ros. w zlocie.

— Kradzież. We wsi Szafaryszki gm. Daugieliskiej skradziono 2 krowy na szkole Weroniki Cycewowej.

— Albnowi Mestlerowi (Piwna 13) za pomocą włamania skradziono garderobę i bieliznę na ogólną sumę 2000 zł.

— Ze sklepu Marii Kafotaj (Piłsudskiego 23) skradziono 67 par. lickeru.

KRONIKA

SOBOTA 5 DZIS Wawrzyńca. Jutro Zach. on.

Wsch. sl. o g. 5 m. 17.

Zach. sl. o g. 4 m. 10.

WILENSKA

— (s) Troska o wygląd miast. Ministerstwo Robót Publicznych wróciło się onegdaj do Del. Rządu z okólnikiem, w którym domaga się wypłynięcia na samorządy miejskie w kierunku urządzania przez nich w miastach plantacji, t. j. skwerów, gdyż roślinność jest niezbędną ze względów psychicznych jak też higienicznych i estetycznych.

— (s) Rejestracja roczników 1905 — 1907. Do dnia 15 października r. b. winni zgłosić się do rejestracji wojskowej w reteracie wojskowej wszyscy dotychczas nie zarejestrowani mężczyźni, urodzeni w latach 1905, 1906 i 1907.

Winni niezastosowania się do powyższego rozporządzenia będą karani zgodnie z art. 87 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 500 zł.

— (s) Sprawa uregulowania ruchu samochodowego w mieście. Jak się dowiadujemy, Delegatura Rządu powtórnie wróciła się do Magistratu z przypomnieniem w sprawie rychlejszego zatwierdzenia sprawy uregulowania ruchu samochodowego w mieście.

Pierwszy raz w tej sprawie Del. Rządu wróciła się do Magistratu jeszcze przed dwoma miesiącami. Uregulowanie ruchu samochodowego jest bardzo ważne, lecz niestety magistrat do zatwierdzenia tej sprawy przystępuje bardzo opieszale. Zamiast tego żeby opaciować tę sprawę a następnie jaknajrychlejsze zatwierdzić ją na dwie części: autobusową i taksisową. Co prawda pierwszą zatwierdził już lecz niestety na... papierze, natomiast drugiej wcale.

W konsekwencji mikt dziś nie jest pewny jaką długosć mają „kilometry” w licznikach taksisów co 1000 metrów czy może 800 a to i 500! Liczniki przy taksisach nie są kontrolowane i plombowane, tak że pasażerowie oddani są na łaskę i sumienie poszczególnych p. p. szoferów.

— (s) Nowe towarzystwa. Delegatura Rządu zatwierdziła statut nowopowstałego „T-wa wzajemnej pomocy”. Równocześnie z tem w Komisjaracie zarządu, ulegalizowano oddział wileński „Zjednoczenia Polskich Stowarzyszeń”, prezesem którego jest p. W. Kiernowski.

— (s) Odebranie debitu. Władze ministerjalne powiadomiły Del. Rządu o odebraniu debitu pocztowego czasopismom: „Danciger Abendpost” wychodzącemu w Gdańsku, a kolportowanemu w wielkiej ilości do Wilna oraz dla „Deutsche Zeitung”, i pisma w języku ukraińskim „Studentki Wienski”.

— (s) Konfiskata. W dniu 3 b. m. władze lokalne skonfiskowały większą ilość książek i broszur przysłanych z Rosji sow. dla niektórych księgarń wileńskich.

— (s) Komisja oszczędnościowa. Z powodu urlopu p. prof. Gułkowskiego prace komisji oszczędnościowej, badającej stan gospodarki miejskiej, rozpoczęła się dopiero w listopadzie r. b.

Dotychczas nie została jeszcze przekontrolowana działalność wydziału technicznego i ogólnego magistratu wileńskiego.

— (s) Powrót działaczy z kolonii letnich. Onegdaj powrócili do Wilna po wycieczkach letnich na których przebyli w przeciągu 2 mie-

sięcy dzieci szkół średnich i powszechnych. Ze szkół średnich z majątku Goby powrócili 32 uczeni, ze Skorbucian 24 chłopców — i z Giebockiego 12. Następnie powrócilo 90 dzieci uczących się w szkołach powszechnych.

Działka na tych kolonjach znacznie się poprawiła, wygląda rzeźwo i śmiało teraz może przystąpić do nauki.

Tak pomysłnie i sprawnie zorganizowanie kolonij, które działwie przyniosły tak dużo korzyści, należy w pierwszym rzędzie zawiązać ich organizatorce p. Z. Sławińskiej.

— (s) Ceny w Wilnie 4. b. m. Chleb biały 45, stołowy 40 razowy — 27, mąka żytowa 50 proc. — 42, 70 proc. stołowa — 35 razowa — 27, mięso wieprzowe — 2,40, cielęcine — 1,70, baranie — 1,60, mięso wołowe 1 g. — 1,70, słonina — 3, cukier kostkowy — 145, kasza jęczmienna — 65-55, gryczana — 80, ryż — 62, sól biała — 30, mydło — 150, nafta — 0,45, szt. sędzi — 0,10, mleko litr. — 40 gr. ja 10 szt. 120, za 100 kilo żyta — 21 zł., owies — 27, jęczmień — 21, ziemniaki pud — 150 drzewo metr — 8 zł.

— (s) Podrożenie piwa. Na posiedzeniu w dn. 3 b. m. Komisji rzeczoznawczej została podniesiona cena piwa o 8 proc. w hurcie, i w detalu od 10 — 15 proc.

— (s) Tydzień Akademika. W dniach od 4-11 listopada r. b. odbędzie się „Tydzień Akademika”, podczas którego będą sprzedawane znaczki w celu dolepienia do wszystkich rachunków.

— Wileńskie T-wo Przeciwo-gruzlicze zorganizowało w rozmaitych dzielnicach miasta dla szerszych mas społeczeństwa odczyty popularne o gruźlicy i współczesnych metodach walki z nią.

Odczyty zostaną wygłoszone 1) w zjednoczonym związku ludowonarodowym, Lwowska Nr. 7 dnia 6 IX o godz. 1 pop. przez p. dr. Borowskiego, 2) Na Zarzeczku Nr. 4 „Kolo Bernardyńskie” 5 IX o godz. 7-ej wiecz. przez p. dr. Zagórską i 3) na Antokolu 44 „Kolo imienia Skargi” dn. 6 IX o godz. 1-ej po połud. przez p. dr. Wasilewską.

— Zapisy do publicznej szkoły powszechnej z szkoły litewskiej przyjmowane będą w lokalu szkoły powszechnej Nr. 14 przy ulicy Trockiej Nr. 14 (w podwórzu) w czasie od 8 do 12 września 1925 r. w godzinach od 10 — 12 i od 4 — 5 po poł.

TEATRY I MUZYKA.

— Koncerty symfoniczne. W sobotę 5-go b. m. o godz. 8 wiecz. w Teatrze Letnim odbędzie się zamknięcie sezonu letniego koncertów Wil. Orkiestry Symfonicznej. Dyrygować ma K. Gałkowski. Program nowy.

— Występy Antoniego Fertnera w Teatrze Polskim. Pełna humoru, a zarazem prawdy życiowej, najnowsza komedia St. Kiedrzyńskiego „Najszczęśliwszy z ludzi”, jest jedną z najlepszych komedji doby powojennej. A. Fertner, przezbawny w roli apatekarsza z Konina, do łez rozśmiesza i wzrusza publiczność. Dawno sala Teatru Polskiego nie mieściła tylu osób, co na wczorajszym premierze, co pozwala wnioskować, że A. Fertner pozyskał całkowite publiczność wileńską.

Dziś i jutro w dalszym ciągu „Najszczęśliwszy z ludzi”.

— Pierwszy poranek muzyczno-wokalny. W niedzielę najbliższą o g. 12 m. 30 po poł. odbędzie się pierwszy w tym sezonie poranek muzyczno-wokalny, w którym wystąpią pp. Korsak-Targowska, Skowrońska, oraz p. Kontorowicz (skrzypki). Zapowiedz poranku wzbudziła wielkie zainteresowanie. W programie Verdi, Thomas, Wieniawski, Sarasate, Szymanowski i inn. Ceny miejsc najniższe.

Z całej Polski.

— Godówka politycznych więźniów we Lwowie. W ubiegły czwartek rozpoczęli godówkę więźniowie polityczni przebywający w tak zw. Brygidkach i w więzieniu sądownym przy ul. Batorego we Lwowie. Godujący domagają się między innymi, przywrócenia dziennie dwukrotnego spaceru i niewielkiego do przechadek czasu potrzebnego do rewizji osobistej, której podlegają więźniowie przed opuszczeniem celi 2) Władzenia się z rodziną raz „na tydzień w osobnym pokoju. 3) Możliwości kąpienia się raz w tygodniu. 4) Dopuszczenia wszystkich cenzurowanych i legalnych czasopism, nie tylko „Słowa Polskiego”. 5) Odseparowania politycznych więźniów od kryminalnych. 6) Uznania stałej reprezentacji więźniów politycznych wobec władz więziennych i pozwolenia na wybór męzka zaufania z prawem kontroli przekazywanego z zewnątrz pożywienia. Wreszcie 7) wydania zakazu wtrącania więźniów politycznych do ciemnicy bez podania im motywów na piśmie. Zastępujący prezesa sądu okr. karnego r. Niewiadomski, uwzględnił większość przedłożonych postulatów, wobec czego w więzieniu sądownym przy ul. Batorego godówka zanichała. „W Brygidkach” godówka trwa.

Fałszywe czekii.

Sledztwo w sprawie sensacyjnej afery czekowej nie zostało jeszcze zakończone. Jak stwierdzono zaangażowane w niej są następujące instytucje: Krakowski Bank Wzajemnego Kredytu (filja we Lwowie), Bank Gosp. Krajowego (oddział lwowski i Lwowski Bank Rolniczy. Nie ustalono jeszcze kwoty, na jaką zaangażowany został Bank Gosp. Krajowego. Bank ten nie miał żadnych stosunków z Pistynierem, właścicielem fabryki garbarskiej „Mazaga”. Bank Gosp. Krajowego kupował we lwowskiej filji Banku Wzaj. Kredytu czekii na Amerykę (Nowy Jork), na które bank Wzaj. Kredytu miał pokrycie.

Na wypadek, gdyby sprawa ta zakończyła się katastrofą Banku Wzaj. Kredytu, zabezpieczył się Bank Gosp. Krajowego na fabryce Pistyniera, który jest dłużnikiem Banku Wzaj. Kredytu.

Bank Gosp. Krajowego podobno zaangażowany jest na 250 tys. dolarów, a wartość fabryki Pistyniera przedstawia ma, jak twierdzą w sferach bankowych, wartość około 5 mil. złotych.

Bank Rolniczy we Lwowie, który także miał owe czekii, zaangażowany ma być na sumę około 140 tys. dolarów — i zabezpieczył się na surowcach i skłarach będących własnością „Mazagi”.

Długi Pistyniera w Banku Wzaj. Kredytu wynoszą około 300 tys. dolarów, a oprócz tego „Mazaga” (Pistynier) ma jeszcze do zapłacenia za maszyny około 40 tys. dolarów.

Pistynier oskarżony jest o oszustwo ponieważ sprzedawał czekii bez pokrycia.

Niemalą sensację wywołała również wiadomość nadeszła z Wiednia że aresztowany główny sprawca afery Kolnik nie zostanie wydany władzom polskim ponieważ jest poddanym austriackim.

D-rzy Bujalski, Obieziński i Wasz

lokują polonice i chore z cierpieniami kobiecymi w Zakładzie Północnym ul. W-P-o-u-l-a-n-k-a Nr. 31.

Wojna kablowa.

Towarzystwa kablów telegrafów w obrocie pozaeuropejskim ze względu na konkurencyjność a szkodliwej dla interesów skarbu państwa polskiego działalności obniżyć ostatnio i to dość znacznie obowiązującą dotąd takse kablową za telegramy przesyłane ich drogami.

Wobec wytoczonej w ten sposób walki przez towarzystwa kablów rządowi polskiemu generalna dyrekcja P. i T. nie mogła iść na dalszą zniżkę za telegramy przesyłane „via Radio Warszawa“ gdyż nie doprowadziłoby to na cel, a naraziłoby jedynie skarb państwa na straty.

Spółeczeństwo zainteresowane i korzystające z usług telegrafu w komunikacji pozaeuropejskiej winno poprzeć zdecydowanie sianowisko i kroki rządu, zmierzające do przeciwdziałania zabiegom towarzystw kablów.

Poza obowiązkiem petrograficznym używanie drogi radio do przesyłania korespondencji telegraficznej do Ameryki jest znacznie dogodniejsze, gdyż chociaż droga nie jest już tańszą od innych dróg, jak dotychczas, posiada jednak bezpośrednie i stałe połączenie z Now-Yorkiem i rząd polski jest odpowiedzialny za opóźnienia, zagubienia lub zniekształcenia telegramów przesyłanych własną niezależną drogą komunikacyjną.

Telegramy przesyłane drogami kablowymi narażone są nado na większe i częstsze zniekształcenia z powodu kilkakrotnego przetelegrafowania ich w ciągu drogi.

Ze świata.

Dwa miasta rzymskie, odkopane w Trypolitanji. Niedawno odbył się w Trypolitanji, w Afryce, międzynarodowy kongres archeologów—pierwszy od czasu wojny.

Trypolitanja jest dzisiaj pustynią, a łąką między Egiptem a Tuniszem, Włosi właściwie władają tylko jej częścią przybrzeżną. W starożytności Trypolitanja pod nazwą Cyrenajki była prowincją rzymską i kwitła tu kultura. Uczonym udało się odkopać częściowo ruiny dwóch miast rzymskich i właśnie dla podziwiania tych skarbow archeologicznych zebrał się w Tripoli kongres uczonych, starożytników.

Jedno z tych miast, Sabratha, leży 80 kilometrów na zachód od Tripoli. Drugie, Leptis Magna, o 150 kilometrów na wschód.

Sabratha była w starożytności ważnym punktem handlowym, stąd

szły drogi karawanowe do wnętrza kraju. Odkopano tam olbrzymi amfiteatr, który mógł pomieścić 10 tys. widzów, Kapitol z olbrzymim posągami Jowisza, łaźnie z pięknymi mozaikami.

Leptis Magna zbudowana została za cesarza Septimia Sewera, który pochodził z tego kraju. Znajdono tam wspaniałe łaźnie z arkadami i stu kolumnami marmuru: posagi, baseny, malowidła ścienne są prawie nienuszkodzone. Mury pałacu cesarskiego mają 35 metrów wysokości; odkopano cyrk długości 500 metrów; odkryto miejsca, gdzie był port pomiędzy dwiema wieżami, z bulwarem i schodami. Jak obliczają, przestrzeń, na której należy czynić poszukiwania, wynosi 800 hektarów.

— Przeszłość i przyszłość przemysłu naftowego. W ciągu pierwszych 60 lat przemysłu naftowego (1857—1917 r.) wydobyto na całej kuli ziemskiej 1.600 miliardów litrów nafty. Jeżeli wziąć za normę wydobycie nafty z 1922 r., to znane zapasy nafty mogą wystarczyć na 50 lat, nie licząc co prawda Chin, Japonii, Rosji, Kanady i Południowej Ameryki.

— Wyprawa na Ewerest. W przyszłym roku ma być podjęta na nowo próba „zdobycia“ Ewerestu, „najwyższego wierzchołka świata“. Wyprawę finansować będzie rząd angielski i angielskie Towarzystwo Geograficzne. Największa uwaga zwrócona będzie na sposoby pokonania niebezpieczeństw pogody.

— Skutki popularnego nazwiska. Niedawno przed sądem miasta Haddington (Anglia) stanął górnik pod zarzutem użycia publicznie nieprzyzwoitych wyrazów. Górnik broniąc się oświadczył że będąc chwilowo bez pracy udał się do biura pomocy bezrobotnych z prośbą o stemplowanie swej karty. Otrzymałszy od urzędnika odpowiedź: „Zanieście ją do Lloyd George'a“ wpadł w silny gniew i obrzucił stekiemy wymysłów nazwisko i osobę byłego premiera, nie szczedząc również i swego rozmówcy. Dopiero w areszcie, ku wielkiemu zdziwieniu dowiedział się nieszczęsny górnik, iż Lloyd George, do którego kazano mu się zwrócić nie ma nic wspólnego z „wielkim politykiem“, miał nim być urzędnik, tego nazwiska, stemplujący karty bezrobotnych. Sedzia, najwidoczniej uznając możliwość podniecenia, uniewinnił robotnika, radząc mu jednak na przyszłość „dla świętego spokoju“ hamować swe nerwy w stosunku do b. premiera.

SPÓŁDZIELNIA ROLNA KRESOWEGO

Z ZWIĄZKU ZIEMIANKÓW

ZAWALNA 1 telefon biura 1—47; BOCZNICY 4—62

POLECA:

- OWIES
- ŻYTO
- MAKĘ żytnią i pszeną
- SŁONINĘ
- CUKIER
- SÓL

Kamienie żółciowe

Usuwa bez bólu Cholekinaza Niemojewskiego.

Ataki w zupełności ustają. Objawy: (początkowe) Ból w bokach i dołek podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Polewanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna, jak woda. Język obłożony. Gorączka i kwas w ustach. Objawienie gazami. Wzdęcia i burczenia w kiszce. Bóle i zawroty głowy. Silne zdenerowanie. Objawy: (podczas ataków). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej — pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcia brzucha, rozszalenie żebra i parcie na kieszce stolcową. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcia, dreszcze, zimne poty, żółtańca.

Skład główny: Aptekarz H. Niemojewski Warszawa Nowy-Swiat 5. Sprzedaż we wszystkich składach aptecznych i aptekach.

NAJTAŃSZE OGNIOTRWAŁE BUDYNKI I DACHY

PIASEK MOŻE BAWĄC ZNAĆ ZYSKI
są z piasku i cementu: cegle, suche, zdrowe, ładne. Każdy może sobie lub dla drugich, (z dużym zyskiem) wyrabiać materiał (pustaki i dachówkę) na naszych tanich formach i maszynach. 13 medali, setki świadectw i podziękowań. Takie formy do wyrobu: cegły, cementownicy, rur, sączków, płyt, słupów, schodów, żłobów, koryt i t. p., a także Cement Wapno i Papę dachową polecają: **J. ZABOKRZECKI i S-KA** WARSZAWA, ul. CZACKIEGO 9 (daw. Włodzimierska).

NAJSWIEŻSZY INFORMATOR O SPRAWACH SZKOLNYCH W WILEŃSZCZYŹNIE

Almanach

SZKOLNICTWA ZIEMI WILEŃSKIEJ

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH. CENA 2 ZŁOTE.

CZYSTY ZYSK ZE SPRZEDAŻY PRZEZNACZONY NA ZAKUP BIBLIOTECEK DLA SZKÓŁ PO WSZECHNYCH

CZASOPISMO

„Wioślarz Polski“

poświęcona sprawom WIOŚLARSTWA, ŻEGLARSTWA I PLYWACTWA

Okazowe egzemplarze wysła Adminstracja po wplaceniu Zł. 2 na konto w P. K. O. Nr. 6013

Warszawa, Koszykowa 7 tel. 250—85

Zapisujcie się do L. O. P. P.

Aktualne książki Wł. Studnickiego

- Zarys ziem północno-wschodnich z tabelami statystycznymi 4 zł.
- Współczesne państwo litewskie 1 „
- Zarys państw bałtyckich 7 „
- Stosunki gospodarcze polsko-niemieckie 2.50

ISTOTA

umiejętnej reklamy nie polega na publikowaniu ogłoszeń tylko dużych — ale rzadko. Celowość i skuteczność jej leży, bez względu na rozmiar samych ogłoszeń, w stałym rzucaniu reklamy w oczy publiczności

„SŁOWO“ przyjmuje wszelkie ogłoszenia aabnonamentowe (stałe) na najdogodniejszych warunkach.

Młocarnie, Menaże, Wialnie, Sieczakrnie

najlepszych fabryk, na dogodnych warunkach wyplat poleca

Zygmunt Nagrodzki,

Wilno, Zawalna 11-a.

Wypożyczalnia Nowości

„Książnicy“ Zawalna 1. Od 11—6 godz.

Abonament 2 zł. — Wysyłka na prowincję

Doktor Kobieta-lemarz D. Zeldowicz Zofia Zeldowicz

Przyjęcie 9—1 i 5—8 12—5. Chor. kobiece. oraz spec. weneryczne, moczopłciowe i skórne ul. Mickiewicza Nr. 24 (obok hot. Bristol)

Czys ubogi czy bogaty... Zarowie jest Twym największym skarbem.

Niestety nie przestrzegasz się należycie tej prawdy. Niejednokrotnie uskarżasz się na swoje nerwy, zmęczenie i ból głowy. Nie czekajcie, aż się te bóle częściowo powolną. Dajemy Wam dobrą radę: Noście obcaszki i zelówki gumowe „Berson“. Chód staje się przez to elastycznym, zapobiegającie wstążnieniom ciała, nie będziecie zmęczeni, ani zmrużeni. Nie należy przytem zapominać, że obuwie zaopatrzone „Bersonem“ posiada trzeciokrotna trwałość w porównaniu z obcasami szklanymi. Jednorazowy wydatek popłaca sownie „Berson“ nietylko zachowa Wam zdrowie, ale zmusza Was także do oszczędności. Spróbujcie, a przekonacie się. Jesteśmy przekonani o tem, że odąd nie zrobicie kroku bez obcasów i zelówek gumowych „Berson“.

B E R S O N

nosi się przyjemnie i jest tańszym i trwalszym od skóry.

Pokój umeblowany w komfortowym domu Centrum. Wszystkie nowoczesne wygodny, całodzienne utrzymanie. Dogodne warunki. Dla 2 panów lub małżeństwa. Odwieszka 6 m. 8 od 12—8.

Potrzebne mieszkanie

od 7 do 14

pokoje niedaleko śródmieścia. Oferty do Adminst. „Słowa“ dla W.W.

Dla 10—14 letnich wychow. i pilnych chłopca pokój z pełnym utrzymaniem do wynajęcia w rodzinie lekarza. Zwierzytniec ul. Mowuskiej 19 m. 2. godz. 5—7.

MIESZKANIA pokoje, domy, placce, majątki i lasy. Kupno — sprzedaż dzierżawa. Dom H-K. „Zachęta“ Portowa 6-D. Tel. 9—05.

Dla samotnego od zaraz: mieszkanie z oddzielnym wejściem, umeblowane z elektrycznością, dwa pokoje i duży jasny przedpokój, przy placu Napoleona - Uniwersyteckiego Nr. 9 m. 5. widzieć można od 4—6 g.

Mieszkanie z 2-3ch pokojami i kuchnią w rejonie Zaczęta, lub Antokolu potrzebne. Oferty do biura ogłoszeń „JUTANA“ Niemiecka 4 tel. 222.

GOTÓWKĘ

w każdej walucie

z gwarancją zwrotu w tejże walucie i terminie, lokuje najlepiej przy Domu Handl.-Kom. „Zachęta“ Portowa 6-D. Telefon 9-05.

Doktor WITOLD Kieżun powrócił i wnowił przyjęcia. Choroby wewnętrzne — szczególnie płucne, Naświetlanie sztucznem słońcem górskim. Od 4 do 7. Garbarska Nr. 5 m. 3.

Akuszerka W. Smałowska przyjmuje od godz. 9 do 19. Mickiewicza 46. m. 6

Darmo zupełnie z naszą przysługą każdy może otrzymać przedmiot wartości zł. 72.

Szczegóło wysyła Przedsiębiorstwo Handlowe „Rekord“ ŁÓDŹ, Piotrkowska 37.

Stenografji

wyucza wszystkich bezpłatnie, listownie Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39

Niebywała okazja Poszczonowa wyprzedaż niżej ceny kosztu bluzek, sukien, kostjumów i pait Modele kapeluszy je-siennych. Salon Mód „WSPÓLNA PRACA“ Mickiewicza Nr. 5 m. 3.

OLEJARNIA

hydrauliczna komplet składający się z czterech poszczególnych maszyn do natchylniastowego uruchomienia sprzedam. Zgłoszenia: poczta, stacja kolejowa NOWOJELNIA sześć kilometrów majątek Chodorki H Kullkowskiego.

TEATR POLSKI Występy A. FERTNERA Dziś po raz drugi NAJSZCZĘLIWSZY Z LUDZI komedia Kiedrzyńskiego Początek o godz. 8 m. 15.

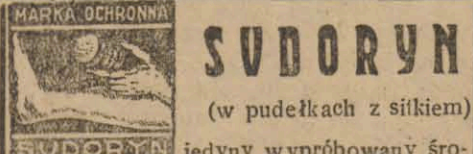
W niedzielę o godz. 12 m. 30 po pol. PIERWSZYPORANEK MUZYCZNO-WOKALNY z udziałem: J. KORSK-TARGOWSKIEJ (śpiew). M. SKOWROŃSKIEJ (śpiew). i A. KONTOROWICZA (skrzypce). Ceny miejsc najniższe.

Internat

dla uczni szkół średnich T-wa Wychowawco - Oświatowego „PRZY-SZŁOŚC“ po odrestaurowaniu i powiększeniu lokalu, może przyjąć jeszcze kilku uczniów. Zareczna 5 m. 12.

Wyjątkowa okazja.

Od dnia 2-go września r. b. wyprzedaż towarów Kolonialno-spożywczych w hurtowni Spółki Akcyjnej „PAC“ Biskupia 12. Cena niżej hurtowych. Wyprzedaż trwać będzie dwa tygodnie.

SUDORYN (w pudełkach z siłkiem) jedyny wypróbowany środek usuwający bezpowrotnie Pot i niemiłą woń z rąk, nóg i pach. Laborat. Chem. Farmac. „Ap. Kowalski“, Warszawa.

PRZYCHODNIA

dla dzieci szkół powszechnych i średnich (Wielka 3—2) wznioła przyjęcie chorych dnia 4 września.

Karty.

Karzętkom zwykle powodziło się na świecie jeszcze lepiej, aniżeli olbrzymom. Od czasów rzymskich do 17 wieku byli bardzo chętnie widziani na dworach cesarzy, królów i dygnitarzy. Jeżeli się zdarzyło, że oprócz marnych postaci posiadali jeszcze do-wcip i rozum, dochodzili do wielkich zaszczytów i bogactwa.

Jeszcze dzisiaj sławny jest karzeł Friboulet, który żył na dworze Ludwika Trzynastego i Franciszka Pierwszego. On to dał Wiktorowi Hugo materiał do „Le roi s'amuse“, od którego pochodzi i tekst „Rigoletta“ Verdięgo. Historia wspomina także o pięciu karciach Katarzynie i Medicii, a nawet podaje ich nazwiska: Merlin, Mandricari, Peladine, Rodomonte i Majoski. Wspomina również o fakcie, że w pałacu księcia Mantui przygotowane były dla nich pięć malutkich pokojków.

W ostatnich czasach karty prze-stały odgrywać rolę na dworach kró-

lewskich, ale nie powodzi im się dlatego gorzej. Stanowią oni przedmiot zainteresowania najszerszych sfer, a anormalna ich postać jest dla nich źródłem egzystencji, której wiele ludzi normalnych mogłoby im pozazdrościć. Niektórzy z nich wiodą zwykły mieszczański tryb życia, jak np. mieszkająca w Anglii pani Gibson, która dożyła do osiemdziesięciu-dziewięciu lat wieku, miała zaś męża również karła. Z dziewięciorga jej dzieci, które były wszystkie normalnego wzrostu, pićcioro pozostało przy życiu.

Karzeł Jeffrey był jako ciotopiec tak mały, że udato się z jego pomocą spłatać następującego figła: Pewien dowcipniś dowiedział się, że jakaś wódeczka urządza okulistyczneseanse, Udato mu się schwytać kota tej staruszki. Zabił kota, wyprawił skórę i odział w nią karty, który przykucał w kącie pokoju, gdzie odbywały się seanse. Gdy ceremonia dobiegła końca, jedna z uczestniczek rzuciła domniemanemu kotowi kawał

sera. „Dziękuję — rzekł Jeffrey w skórzę kota — kiedy jestem głodny, sam sobie biorę“ i przy tych słowach skoczył na stół zastawiony jadem. Wszystkie kobiety uciekły przerażone przed umięającym mówić kotem, który w ich mniemaniu nie był — nikim innym, jeno diabełem. Tęgo samego Jeffreya księża Buckinghamu kazał zamknąć do wielkiego tortu. Gdy rozkrajano tort wyszedł z niego na stół, ku zdumieniu gości, Jeffrey z zbroi rycerza.

Karzeł Borustaski umarł, mając lat 98. Przejechał całą Europę, dając wszędzie przedstawienia. Pewnego razu w Leeds zapytała go wielka i tęga angieltka, jaką wyznaje religię. Karzeł odrzekł, że jest katolikiem. Na to angieltka starala się kartą przekonąć, że dla wyznawcy tej religii trudno będzie, by podwoje niebios były dlań otwarte. „Podwoje niebios — odrzekł dowcipnie karzeł — są tak ciasne, że ja się łatwo przez nie przedostanę, pani zaś zostanie na dworze“.

Karzeł Owen Farrol był, pomimo małego wzrostu, herkulesem. Karzeł Simon Paap lubiał chodzić po ożywionych ulicach. Ponieważ nie chciał zwracać uwagi przechodniów i pomniejszać w ten sposób dochodów swego impresarja przebrał się za czteroletnie dziecko, trzymał w ręku zabawki i dawał się prowadzić za rękę kobiecie, przebranej za niańkę.

Najsławniejszym ze wszystkich karłów był „jenerał“ Tom Ponce, który zdobył kolosalny majątek i przyczynił się do zubożnienia swego impresarja Barnuma.

Naprawdę nazywał się Charles Straton, przezywano go zaś: Tomem Thumb, z czego Francuzi zrobili Toma Ponce. Tytuł jenerała udzielił mu Barnum mocą własnej wladzy. Tom był 55 cm. wysoki i urodził się w Bridgepost 11 stycznia 1832 r. Barnum sam udał się do Bridgepost, by dowiedzieć się o tym „cudzie“, bo wielkość karłów była podwójnie wysokiego wzrostu. Po pertraktacjach z rodzicami, przywiózł „najmniejszego

człowieka na świecie“ do Nowego Jorku, gdzie urządził prawdziwie amerykańską reklamę. Barnum zamieszczał w gazetach artykuły, w których Tom Ponce nazywany był największym „dziwolęgiem świata“ jaki istniał kiedykolwiek. Tom odwiedzał królowę Wiktoryję i szlachtę angielską. Jego wyjazd z Ameryki miał miejsce przy olbrzymim napływie publiczności, co też było zastągą Barnuma. W Londynie Barnum kazał sporządzić dla karła wspaniałą matę powozik, ciągniony przez dwa kucyki najmniejszej rasy (miały po 85 cm. wysokości). Wówczas i stągcy byli dziećmi, przebranymi za karłów. Powozik jeździł po Hydeparku i parku St. James, by zwrócić uwagę ludności na sensację, ale Tom Ponce w nim nie siedział.

O Tomie Ponce opowiadają wiele anegdot. Pewnego razu, uciekając przed ciekawością publiczności amerykańskiej karzeł ukrył się w kawiarni w wielkiej według ówczesnej mo-